

ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

අ. පො. ස. උසස් පෙළ

08 රක්ෂණය

සකසුම:- සමන් රණසිංහ
ර/උඩගම මහා විද්‍යාලය

පින්නවල - බලංගොඩ

0718 214914 - 076 3077552

ranasinghekasc@gmail.com

නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය
<p>8.1 ව්‍යාපාරවල පැවැත්මට හේතු වන රක්ෂණ සේවාවේ වැදගත්කම විමසයි.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • රක්ෂණය • අර්ථ දැක්වීම • අවදානම • අර්ථ දැක්වීම • රක්ෂණය කළ හැකි අවදානම් • රක්ෂණය කළ නොහැකි අවදානම් • රක්ෂණයේ අවශ්‍යතාව • රක්ෂණ ගිවිසුම් • රක්ෂණ ගිවිසුමට සම්බන්ධ පාර්ශ්ව • රක්ෂණ ඔප්පුව
<p>8.2 රක්ෂණයේ ප්‍රායෝගික භාවිතය සඳහා ඉවහල් වන රක්ෂණ මූලධර්ම විමසයි.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • රක්ෂණ මූලධර්ම <ul style="list-style-type: none"> • රක්ෂණ හිමිකම • උපරිම විශ්වාසය • හානිපූර්ණය • ආදේශනය • දායකත්වය • ආසන්න ම හේතුව • පුරුකරක්ෂණය • ප්‍රතිරක්ෂණය
<p>8.3 ව්‍යාපාරවල විවිධ අවදානම් ආවරණය කෙරෙන රක්ෂණ ඔප්පු වර්ග පරීක්ෂා කරයි.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • රක්ෂණය වර්ග කිරීම <ul style="list-style-type: none"> • ජීවිත රක්ෂණය • සාමාන්‍ය රක්ෂණය • ගිනි රක්ෂණය • සොර බිය රක්ෂණය • ස්වාභාවික විපත් රක්ෂණය • සමුද්‍රීය රක්ෂණය • මෝටර් රථ රක්ෂණය • වගකීම් රක්ෂණය <ul style="list-style-type: none"> • පොදු (මහජන) වගකීම් රක්ෂණය • නිෂ්පාදිත වගකීම් රක්ෂණය • සේව්‍ය වගකීම් රක්ෂණය • මාර්ගස්ථ භාණ්ඩ රක්ෂණය • මාර්ගස්ථ මුදල් රක්ෂණය

ව්‍යාපාරවල පැවැත්ම සඳහා රක්ෂණයේ අවශ්‍යතාව තහවුරු කරයි.

17 වන සියවස මුල් භාගයේ ජාත්‍යන්තර වෙළඳාමේ නියලුණ නැව් හිමියන් විසින් පොදුවේ ඇති කර ගත් අරමුදලක් මගින් රක්ෂණය යන සංකල්පය ආරම්භ විය. මෙම සංකල්පය මුලින්ම ඇති වූයේ ඉතාලියේ වන අතර එය ව්‍යාපාරයක් ලෙස සංවිධානාත්මක ලෙස වර්ධනය වූයේ එංගලන්තයේදීය.

රක්ෂණය කරනු ලබන්නේ අවදානමයි.

අවදානම් යනු රක්ෂණයේදී මූල්‍යමය වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කළ හැකි හානියක් සිදු වීමට ඇති ඉඩකඩයි. අවදානම් වර්ග 02 කට බෙදිය හැක.

01. රක්ෂණය කළ හැකි අවදානම්

මෙම අවදානමේ ලක්ෂණ පහත පරිදි වේ.

- * අනාගතයේ සිදුවිය හැකි අලාභ මූල්‍යමය වශයෙන් මැනිය හැකි වීම.
- * අවධානම නියත නොවිය යුතුය.
- * සම්බන්ධතාවයෙන් තොර වීම.
- * එනම් සිදු වූ පාඩුව වෙනත් රක්ෂිත හා සම්බන්ධ නොවිය යුතුය.
- * සත්‍යාපනය කළ හැකි වීම.

02. රක්ෂණය කළ නොහැකි අවදානම්

- * විභාග අසමත් වීම.
- * යල් පැනීම , ක්ෂය වීම වැනි ස්වභාවික හේතූන් මත ඇතිවන ව්‍යාපාරික අවදානම්
- * වැරදි කළමනාකරණ තීරණ නිසා සිදුවන ව්‍යාපාරික අලාභ.
- * ආදරය අහිමිවීම වැනි පුද්ගල හැකියාව මත තීරණය වන අවදානම්

රක්ෂණයේ වැදගත්කම

- රක්ෂණයෙන් ව්‍යාපාර අවදානම් ආවණය කෙරෙන නිසා ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට ආයෝජකයින් පෙළඹේ.
- අකල් මරණය , ආබාදිත තත්වය , අසනීපයකදී පුද්ගලයාට මූල්‍යමය ආරක්ෂාව ලැබීම
- මුහුදු උවදුරු රක්ෂනය නිසා ජාත්‍යන්තර වෙළඳාමේ දියුණුව ඇති වීම.
- රක්ෂණ සමාගම තම අරමුදල් නැවත ආයෝජනය කිරීම නිසා රටේ ආර්ථික සංවර්ධනයට අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයට රක්ෂනය උපකාරී වේ.

රක්ෂනය හා සම්බන්ධ වචන

- **රක්ෂකයා**
රක්ෂණ මුදල පවත්වා ගෙන යන ආයතනය
- **රක්ෂිතයා**
රක්ෂන අරමුදලට දායකවන්නා
- **රක්ෂන වාරිකය**
රක්ෂනය සඳහා ගෙවනු ලබන දායක මුදල

▪ **රක්ෂන ගිවිසුම**

රක්ෂණ ආවරණයක් ඉල්ලා සිටින්නා ඉදිරිපත් කරන රක්ෂන යෝජනා පත්‍රයක් රක්ෂන ආයතනය පිළිගැනීමෙන් පසුව දෙපාර්ශ්වය අතර ඇතිකර ගන්නා ලිඛිත එකඟතාවයක් දැක්වෙන ලියවිල්ලකි.

▪ **රක්ෂන ඔප්පුව**

රක්ෂන ගිවිසුම ඇති වූ බවට , එනම් කිසියම් ජීවිතයකට හෝ දේපලකට අදාළ රක්ෂන සමාගම විසින් රක්ෂිතයාට දෙනු ලබන සහතිකය රක්ෂන ඔප්පුවයි.

රක්ෂණ ගිවිසුමට සම්බන්ධ වන පාර්ශ්ව

- **පළමු පක්ෂයට - රක්ෂිතයා**
එනම් රක්ෂණය මගින් ආවරණය ලබා ගන්නා හෙවත් රක්ෂණ ආවරණය ඉල්ලීම කරන යෝජකයාය.
- **දෙවන පක්ෂය - රක්ෂකයා**
එනම් රක්ෂණ යෝජනාව පිළිගන්නා රක්ෂන සමාගම.
- **තෙවන පක්ෂය**
ගිවිසුම පළමු හා දෙවන පක්ෂයට අමතරව ගිවිසුමේ ක්‍රියාකාරීත්වයට සම්බන්ධ බාහිර සියළු පුද්ගලයින් හා දේපල

රක්ෂණ ගිවිසුමෙන් වලංගු වීම සඳහා තිබිය යුතු මූලිකාංග

- * නෛතික බැඳීමක් ඇතිකර ගැනීමේ අදහස
- * යෝජනාවක් හෙවත් අර්පණයක් තිබීම.
- * ප්‍රතිග්‍රහනයක් හෙවත් පිළිගැනීමක් තිබීම.
- * නීතියට එකඟ බව.
- * ඒ ඒ පාර්ශ්වයන්ට නෛතික බැඳීමක් ඇති කර ගැනීමට ඇති හැකියාව.

රක්ෂණ මූලධර්ම

රක්ෂණය ක්‍රියාත්මක වනුයේ මූලධර්ම හෙවත් සිද්ධාන්ත සමූහයක් පදනම් කරගෙනය. රක්ෂණය ඔප්පුව ලබා ගැනීමේදී පවතවා ගැනීමේදී, ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමේදී හා ගිවිසුම අහෝසි කිරීමේදී එම මූලධර්ම වලට අනුව කටයුතු කරයි. මෙම මූලධර්ම හඳුන්වාදීමේ ප්‍රධාන අරමුණු නම්.

1. රක්ෂණ ව්‍යාපාරයේ විශ්වාසවන්තභාවය ආරක්ෂා වීම.
2. රක්ෂණයෙන් අයුතු ලාභ ලැබීම වැළැක්වීම.
3. නීතිමය වශයෙන් සාධාරණ වීම.

එම රක්ෂණ මූලධර්ම පහත සඳහන් ලෙස දැක්විය හැක.

• රක්ෂණ හිමිකම

යම් විෂය වස්තුවක් පැවතීමෙන් වාසියකුත් එය අහිමිවීමෙන් අවාසියකුත් ඇතිවන ඕනෑම දෙයක් සම්බන්ධ ව ඇති හිමිකම රක්ෂණ හිමිකමයි. රක්ෂණය කරනු ලබන විෂය වස්තුව(පුද්ගල ,, දේපල) පිළිබඳ රක්ෂණ ඔප්පුව ලබන්නාට හිමිකමක් තිබීම රක්ෂණ හිමිකමයි.

පුද්ගලයෙකුට රක්ෂණ හිමිකම් ඇති දෑ වලට නිදසන් ලෙස

උදා :- සැමියාට බිරිඳ බිලිබඳවත් බිරිඳට සැමියා පිලිබඳවත් රක්ෂණ හිමිකමක් ඇත.

යම් දේපලක නීත්‍යානුකූල අයිතිකරුට එම දේපල පිළිබඳ රක්ෂණ හිමිකමක් ඇත.

• උපරිම විශ්වාසය

උපරිම විශ්වාසය යනු රක්ෂණය කරනු ලබන විෂය වස්තුව සම්බන්ධයෙන් (පුද්ගල දේපල) රක්ෂිතයා හා රක්ෂකයා විසින් රක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් හෙළිදරව් කළ යුතු සියළු කරුණු සන්නාවයෙන් යුතුව හෙළිදරව් කළ යුතු වේ.

රක්ෂිතයා විසින් හෙළිදරව් කළ යුතු කරුණු සඳහා උදාහරණ කිහිපයක් නම්

- * පුද්ගලයා පිළිබඳ සියළු විස්තර
- * සෞඛ්‍ය තත්වය
- * ආදායම් තත්වය
- * යැපෙන්නන් සංඛ්‍යාව
- * වත්කම් වල ගත් මිල හා වෙළඳ අගය
- * ගිවිසුම් වලට සම්බන්ධව ඇත්නම් ඒවා පිළිබඳ තොරතුරු
- *

රක්ෂකයා විසින් හෙළිදරව් කළ යුතු වැදගත් කරුණු

- * ඔප්පුවේ ස්වභාවය
- * ප්‍රතිලාභ
- * ඔප්පුව අවලංගු කිරීම.
- * වන්දි ගෙවීම අත්හිටුවීම.
- * ඔප්පුව කල්පිරීම.

උපරිම විශ්වාසය කඩවිය හැකි ආකාර

- * අනාවරණය නොකිරීම.
- * හිතා මතා වැදගත් කරුණු වසන් කිරීම.
- * වංචා සහගත ලෙස කරුණු වෙනස් කිරීම.
- * වංචා සහගතව නොව තමාගේ අභිංසක කම නිසා කරුණු වෙනස් වීම.

රක්ෂිතයෙකු උපරිම විශ්වාසය කඩ කළ විට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග

- * හිමිකම පෑ විට වන්දි ගෙවීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම.
- * නඩු පැවරීම.
- * ගිවිසුම අහෝසි කිරීම.
- * නොසලකා හැරීම.

• භාහිර පූර්ණය

භාහිර පූර්ණ මූලධර්මය යනු යම් රක්ෂිත දේපලකට භාහිරයන් සිදු වූ විට එම දේපල යථ තත්වයට පත්කර ගැනීම සඳහා පමණක් ප්‍රමාණවත් වන්දි මුදලක් ගෙවීමයි.
භාහිර පූර්ණ මූලධර්මය ජීවිත රක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් අදාළ නොවේ.

පුද්ගලයෙකු විසින් දැනට වෙළඳපොළේ වටිනාකමට රු. 15 000 00 ක් වන මෝටර් රථයක් රක්ෂණ සමාගමක රක්ෂනය කර ඇත. එම මෝටර් රථය සඳහා රු. 300 000 ක අලාභයක් සිදු වූයේ නම් ඔහුට එය යථා තත්වයට පත් කර ගැනීමට රු. 300 000 ක් ගෙවනු ලැබේ.

නියමිත වටිනාකමට අඩුවෙන් මෙම මෝටර් රථය රක්ෂනය කර තිබුණේ නම් වන්දි මුදල් පහත සඳහන් පරිදි ගණනය කරයි.

<u>රක්ෂිත වටිනාකම</u>	×	සිදු වූ භාහිර
සත්‍ය වටිනාකම		

• දායකත්වය

දායකත්ව මූලධර්මය යනු යම් දේපලක් රක්ෂණ ආයතන කිහිපයක රක්ෂනය කර තිබියදී එම දේපලට යම් භාහිරයන් සිදු වූ විටක නිකුත් කර ඇති සියළුම රක්ෂන ඔප්පුවල වටිනාකමේ අනුපාතයට අනුව එම සියළුම රක්ෂන සමාගම් දායක වී වන්දි ගෙවනු ලැබේ.

උදා :- ගොඩනැගිල්ලක් රු.500,000 ක වටිනාකමින් යුක්ත වන අතර ගොඩනැගිලි හිමියා රක්ෂණ සමාගම් දෙකක මෙම ගොඩනැගිල්ල රක්ෂණය කර ඇත. අනතුරකදී රු.50,000 ක අලාභයක් සිදු වූයේ නම් මෙම රක්ෂණ සමාගම් දෙකෙන් රු.25000 බැගින් ලබාදීම සිදු කරයි.

• ආදේශනය

ආදේශන මූලධර්මය යනු රක්ෂිත දේපලකට සිදු වූ භාහිරයන් රක්ෂණ සමාගම වන්දි ගෙවීමෙන් පසුව භාහිර පාර්ශවයන්ගෙන් රක්ෂිතයාට ලබාගත හැකි වෙනත් වාසි හා අයිතීන් රක්ෂකයා පවරා ගන්නා බවයි.

• **ආසන්නම හේතුව**

ආසන්නම හේතුව යනු රක්ෂිත දේපලකට සිදු වූ හානියකදී එම හානිය සිදුවීමට හේතු කිහිපයක් බලපා ඇති අවස්ථාවක එම හේතු අතුරින් ආසන්නම හේතුව රක්ෂණ ඔප්පුවෙන් ආවරණය වී ඇත්නම් පමණක් වන්දි ගෙවූ ලැබේ.

- * පීඩිත රක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් රක්ෂණ හිමිකම, උපරිම විශ්වාසය, ආසන්නම හේතුව යන මූලධර්ම අදාල වේ.
- * හානි පූර්ණය, ආදේශනය, දායකත්වය යන මූලධර්ම පීඩිත රක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් අදාල නොවේ.

රක්ෂණ ඔප්පු වර්ග

➤ **පීඩිත රක්ෂණය**

මරණය, අකර්මන්‍යතාවය හෝ මහළු වියට පත්වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් යම් පුද්ගලයෙකුට සිදුවිය හැකි හානි වෙනුවෙන් ආරක්ෂාව සැලසීම පීඩිත රක්ෂණයේ අරමුණ වේ.

රක්ෂිතයාගේ මරණය හා වෙනත් ශාරීරික උපද්‍රව හේතුවෙන් අවදානම් වලට මුහුණ පෑ අවස්ථාවකදී රක්ෂිතයාට හෝ ඔහුගේ යැපෙන්නන්ට මූල්‍යමය ප්‍රතිලාභ ලබා දීම රක්ෂණයේදී සිදු වේ.

පීඩිත රක්ෂණයක් ලබාගත් අයෙකුට ලබා ගත හැකි ප්‍රතිලාභ

- * ඔප්පුව කල් පිරෙන තෙක් පීඩිත වුවහොත් මුහුණත අගය හා අනෙකුත් ප්‍රතිලාභ ලබා ගත හැකි වීම.
- * රක්ෂිතයා අකල් මරණයකට පත් වුවහොත් යැපෙන්නන්ට වන්දි ලබා ගත හැකි වීම.
- * ණය ලබා ගැනීමේදී මූල්‍ය ආයතන වලට ඇපයක් ලෙස රක්ෂණ ඔප්පුව භාවිතා කළ හැකි වීම.
- * ලෙඩ රෝග සිදු වූ විට ඒ සඳහා වෛද්‍ය ගාස්තු ලබාගත හැකිවීම.
- * ඉතිරිකිරීමේ ක්‍රමයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකි වීම සහ ප්‍රසාද මුදල් ලැබීම.
- * දුරුවන්ගේ විවාහ , අධ්‍යාපන කටයුතු වලදී මූල්‍ය සහන සැලසීම
- * රක්ෂණ ආයතන විසින් වරින් වර සංවිධානය කරනු ලබන විවිධ වැඩසටහන් සඳහා සහභාගී වීමට අවස්ථාව ලැබීම.

පීඩිත රක්ෂණ වර්ග

01 කාලින පීඩිත රක්ෂණය

පීඩිතයේ කිසියම් කාලසීමාවක් සඳහා පමණක් ලබාගත් රක්ෂණ ඔප්පු විශේෂය මේ යටතේ සඳහන් කළ හැක.

02. යාවපීච පීඩිත රක්ෂණය

යාවපීච රක්ෂණයේදී රක්ෂිතයා පීඩිතව සිටින තෙක් ගිවිසගත් පරිදි වාර මුදල් ගෙවිය යුතු අතර රක්ෂිතයාගේ මරණය සිදු වූ විට එකඟ වූ රක්ෂිත මුදල යැපෙන්නන්ට ගෙවනු ලැබේ.

උදා :- සෙලින්කෝ යාවපීච රක්ෂණ ඔප්පුව

03. පරිත්‍යග හෝ දායාද රක්ෂණ ඔප්පුව

මහළු කාලයේදී ආපසු ලබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි මෙන්ම යම් ලෙසකින් රක්ෂිතයා අකල් මරණයට ගොදුරු වුවහොත් ඔහුගේ යැපෙන්නන්ට ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි ගිවිස ගත් පීඩිත ආරක්ෂණය මේ නමින් හඳුන්වයි.

උදා :- දිවිතිලින   සිප්සෙන   යසඉසුර

04. විවෘත දායාද හා අධ්‍යාපන ආධාර ආරක්ෂණය

රක්ෂිතයාගේ දූ දරුවන් විවෘත වන අවස්ථාවලදී දායාදයක් වශයෙන් හා දූ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන අවශ්‍යතාවය සඳහා ප්‍රතිලාභ සැලසීම මෙම ආරක්ෂණයේ අරමුණයි. රක්ෂිත කාල සීමාව තුළ රක්ෂිතයා මිය ගියහොත් නම් කරන ලද යැපෙන්නන්ටද එසේ මිය නොගියහොත් රක්ෂිතයාටද රක්ෂණ මුදල ගෙවනු ලැබේ.

05. ඒකාබද්ධ පිවිත රක්ෂණය

විවාහක අඹුසැමියන් හෝ හවුල්කරුවන්ට ඒකාබද්ධව ලබාගත හැකි පිවිත රක්ෂණ ඔප්පු වර්ගයකි. ඒකාබද්ධ වන පුද්ගලයාගෙන් එක් අයෙකු මිය ගියහොත් පිවිතව සිටින අනෙක් පුද්ගලයාට වන්දි ගෙවනු ලැබේ. එසේ නොවුනහොත් රක්ෂිත මුදල දෙදෙනාටම සම සමව ගෙවනු ලැබේ.

පිවිත හා අනෙකුත් රක්ෂණ වර්ග අතර ඇති වෙනස්කම්

පිවිත රක්ෂණය	අනෙකුත් රක්ෂණ
මරණය නියත වශයෙන් සිදුවේ.	අවදානම් සිදුවීම නියත නැත.
හානි පූර්ණය පිළිබඳ ගිවිසුමක් නැත	හානි පූර්ණය අදාල වේ.
දිගු කාලීන ගිවිසුමය	මෙම ගිවිසුම් සාමාන්‍යයෙන් වර්ෂයක් වැනි වැනි කෙටි කාලයකට ඇති කර ගනී.
රක්ෂණයට භාජනය වන්නේ සජීවී පුද්ගල පිවිතයකි.	අප්‍රාණික වස්තු රක්ෂණයට වේ.
අධි රක්ෂණය හෝ උභ්‍ය රක්ෂණය අදාල නොවේ.	අධි රක්ෂණය හෝ උභ්‍ය රක්ෂණය අදාල වේ
ආරක්ෂණය හා ආයෝජන යන දෙකම අන්තර්ගතය	ආරක්ෂණය පමණක් ලැබේ.

පිවිත රක්ෂණ වාරිකයක් තිරණය කිරීමේදී සලකා බලන කරුණු

- රක්ෂණ ඔප්පුවේ වටිනාකම,
- රක්ෂිතයාගේ වයස,
- රක්ෂිතයාගේ සෞඛ්‍ය තත්වය
- කල් පිරීමට ගතවන කාලය,
- ඔප්පුවේ ස්වභාවය,
- රක්ෂිතයාගේ ආදායම

පිවිත රක්ෂණ ඔප්පුවකට වාරික මුදල් ගෙවීමට නොහැකි වූ විට ගත හැකි විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග

01. පවාරණ අගය ලබා ගැනීම

රක්ෂණ ඔප්පුව සඳහා මෙතෙක් ගෙවූ මුදලින් යම් ප්‍රතිශතයක් ලබා ගැනීම

02. ගෙවා හිමි ඔප්පුවක් බවට පත් කිරීම

මෙතෙක් ගෙවා ඇති රක්ෂණ මුදලේ වටිනාකමට ඔප්පුවේ අගය නියම කර ගැනීම මෙහිදී සිදුවේ. ගිවිසුමක් කාලය අවසාන වන තෙක් අදාල මුදල් ලබා ගත නොහැකි වේ.

➤ **ගිනි රක්ෂණය**

කිසියම් පුද්ගලයෙකුගේ ගොඩනැගිලි හා එහි ඇති වත්කම් වලට ගින්නෙන් සිදුවිය හැකි හානි ආවරණය කර ගැනීම සඳහා ලබා ගත හැකි රක්ෂණය ගිනි රක්ෂණය ලෙස හැඳින්වේ.

ගිනි රක්ෂණ ඔප්පුවක් යටතේ ගිනි හානි වලට අමතරව පහත සඳහන් උවදුරු සඳහාද අතිරේක වාරික මුදල් ගෙවීමෙන් රක්ෂණ ආවරණ ලබා ගත හැකිය.

- * කැරලි කොලාහල හා වැඩ වර්ජන
- * පිපිරීම්
- * විදුලිමය ආපදා හානි
- * භූමි කම්පා
- * ජල ගැලීම් , සුළි සුළං , කුණාටු
- * ගුවන් යානා අනතුරු හානි
- * ගැටීම් හානි

ගිනි රක්ෂණයේ වාරික මුදල තීරණය කිරීමේදී යොදා ගන්නා පදනම් 2 ක් දැකිය හැකිය.

01. දේපලේ රක්ෂණ අගය
02. දේපලේ පවත්නා ගිනි ඇවිලෙන සුළු ස්වභාවය

ගිනි රක්ෂණය යටතේ ලබා ගත හැකි රක්ෂණ ඔප්පු

• **සාමාන්‍ය වගන්තිය සහිත ගිනි රක්ෂණ ඔප්පුව**

මෙම රක්ෂණ ඔප්පුව ලබා ගත් අයෙකු හර රක්ෂිත දේපල උගත රක්ෂණය කර ඇත්නම් එම දේපලෙහි සත්‍ය වටිනාකම සැලකිල්ලට ගෙන සිදු වූ අලාභය සමානුපාතිකව ගණනය කර වන්දි ගෙවනු ලබයි.

• **සාමාන්‍ය වගන්තිය රහිත ගිනි රක්ෂණ ඔප්පුව**

මෙම රක්ෂණ ඔප්පුවේදී යම් වත්කමක උගත රක්ෂණයේදී හානියක් සිදුවුවහොත් එය නොසලකා මුළු අවදානම් ප්‍රමාණයට ගෙවනු ලැබේ.

• **අනුසාංගික අලාභ රක්ෂණ ඔප්පුව**

ගින්න හා වෙනත් උපද්‍රව නිසා දේපලවලට හානි සිදු වීමේදී එම හානියට අමතරව එම උපද්‍රවය හේතු කොට ගෙන ව්‍යාපාර කටයුතු අඩපණ වීම නිසා නොලැබී යන ලාභ සඳහාද රක්ෂණ ආවරණයක් ලබා ගැනීමටද හැකියාව ඇත.

➤ **සොර බිය රක්ෂණය**

ව්‍යාපාරික ස්ථානවල හෝ නිවාසවල සිදු විය හැකි සොරබිය අවදානම ආවරණය කර ගැනීම සඳහා සොරබිය රක්ෂණ ඔප්පු ලබාගත හැකිය.

➤ **ස්වභාවික විපත් රක්ෂණය**

ස්වභාව ධර්මයෙන් එල්ල වන සුනාමි, භූමිකම්පා, කුණාටු, සුළිසුළං වැනි දේ වලින් දේපළ වලට සිදුවන හානි ආවරණය කර ගැනීම සඳහා ස්වභාවික විපත් රක්ෂණය ලබාගත හැකිය.

➤ **මුහුදු රක්ෂණය**

මුහුදු මගින් ප්‍රවාහනයේදී නැවට හෝ නැව් බඩු වලට සිදුවිය හැකි හානිය මුහුදු රක්ෂණය මගින් ආවරණය කරගත හැකි වේ. මුහුදු ගමනකදී නැවට හෝ නැව් බඩු වලට සිදුවිය හැකි උපද්‍රව නම්.

- ගින්න
- අකුණු ගැසීම්
- පිපිරීම්
- මුහුදු බත් වීම්
- යාන්ත්‍රික දෝෂ

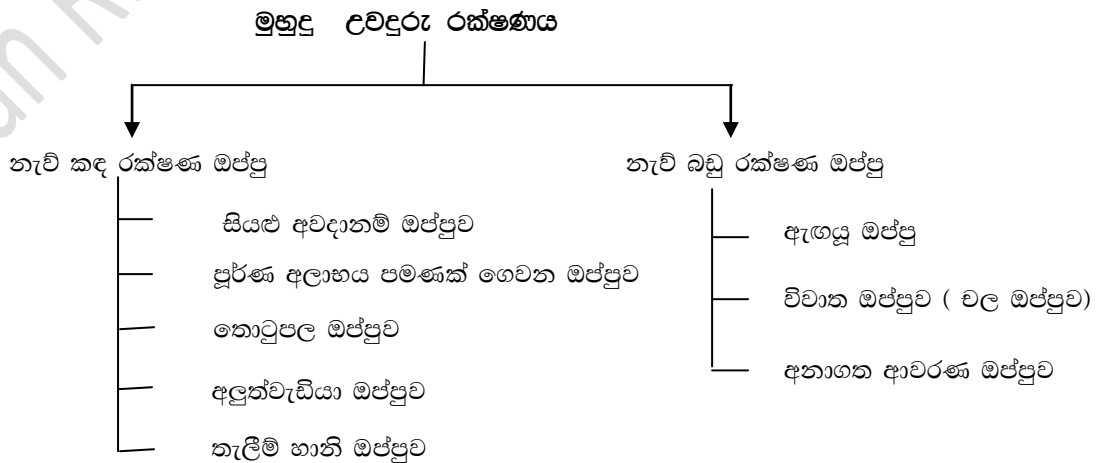
ආදිය ඇතිවිය හැකිය. මුහුදු රක්ෂණයේදී ස්වභාවික වශයෙන් ඇතිවන උවදුරු සඳහා රක්ෂණය ලබා ගත නොහැක. එනම්

- භාණ්ඩ ස්වභාවයෙන්ම කුණුවීම්
- පුස් ඇල්ලීම්
- මලකඩ බැදීම
- ස්වයං දහනය වැනි උපද්‍රව මෙයට නිදසුන්ය

මුහුදු රක්ෂණය යටතේ රක්ෂණ ආවරණය ලබාගත හැකි මූලික කොටස් 02 කි.

- නැව් කඳ රක්ෂණය
- නැව් බඩු රක්ෂණය

මුහුදු උවදුරු රක්ෂණය යටතේ ලබා දෙන රක්ෂණ වර්ග

❖ නැව් කඳු රක්ෂණය

නැව් කඳු වන්නා හානි වලට හානි පූර්ණය සලසා ගැනීමට නැව් අයිතිකරුවන් ලබා ගන්නා රක්ෂණ ආවරණය නැව් කඳු රක්ෂණයයි. නැව් සඳහා රක්ෂණය ලබා ගැනීමේ නැව මුළුමනින්ම විනාශ වීම හෝ අර්ධ වශයෙන් විනාශ වීම ආවරණය සලසන රක්ෂණ ඔප්පු ලබා ගත හැකිය.

නැව් කඳු රක්ෂණය යටතේ ලබාගත හැකි රක්ෂණ ඔප්පු වර්ග ඉහත සටහනින් දක්වා ඇත. නැව් කඳු මුළුමනින්ම විනාශ වී යාම , ගිනිබත් වී යාම, මුහුදු බත් වීම හෝ අළුත් වැඩියා කිරීමට නොහැකි තරමට පොඩි පට්ටන් වී තිබීම නිත්‍ය පූර්ණ හානියක් ලෙස සැලකේ.

❖ නැව් බඩු රක්ෂණය

රටකින් රටකට හෝ වරායකින් වරායකට ප්‍රවාහනය කරනු ලබන නැව්ගත භාණ්ඩ වලට මුහුදුගත වීමේදී ඇතිවන්නා වූ හානි හෝ පාඩු වලට හිමිකමක් දැක්විය හැකි රක්ෂණය අයිතියක් ඇති පුද්ගලයන්ට වන්දි මුදල් ලබා ගත හැකි පරිදි ගිවිසගන්නා රක්ෂණය මේ නමින් හඳුන්වයි.

නැව්බඩු රක්ෂණයේදී සකස් කරන ඔප්පු වර්ග 03 කි.

01. ඇගයු ඔප්පුව

එකම ද්‍රව්‍ය තොගයක් යම් කාලසීමාවක් තුළ කොටස් වශයෙන් ආනයන හෝ අපනයන කරන්නෙකුට මෙම තොගයේ වටිනාකමට එකවර ලබා ගත් රක්ෂණය ඇගයු ඔප්පුවයි.

02 විවෘත ඔප්පුව

නිරන්තර ආනයන හා අපනයන වෙළඳාමේ නියුක්ත ව්‍යාපාරකයින් ට කසියම් කාල සීමාවක් තුළ නැව්ගත කිරීමට අපේක්ෂිත භාණ්ඩ තොග සඳහා පොදු වේ රක්ෂණ ආවරණ ලබා ගත හැකි වන සේ නිකුත් කරන ඔප්පුවයි. මෙම ඔප්පුවක වලංගු කාලය වසරක් වේ.

03. අභාගත ආවරණ ඔප්පුව

මෙම ඔප්පුවට අනුව අදාළ කාල සීමාව තුළ නැව්ගත විය හැකි බාණ්ඩ වල වටිනාකම යම්කිසි උපරිමයකට අගය කර ගනී. නැව් බඩු නැව්ගත සිදුවීම වන ප්‍රමාණය අනුව ඒ ඒ අවස්ථාවේදී ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම මත ගිවිසගත් උපරිම රක්ෂණ මුදල් හීන වීම මෙම ඔප්පුව යටතේ ඇති විශේෂත්වයකි.

මුහුදු රක්ෂණය යටතේ නැව් බඩු රක්ෂණය සඳහා ලබාගත හැකි ආවරණ කිහිපයක් සඳහන් කළ හැකිය.

• අර්ධ අලාභ රහිත ආවරණය

මෙම ආවරණය යටතේ නැව් බඩු ඇසුරුම් පෙට්ටියකට මුහුදු ප්‍රවාහනයේදී හෝ ගොඩ බැමේදී අර්ධ අලාභයක් සිදුවුවහොත් වන්දිගෙවීමක් සිදුනොකරනු ලබන අතර පූර්ණ අලාභයකදී පමණක් වන්දි ගෙවයි.

• සීමිත අලාභ හානි සහිත ආවරණය

මුහුදු වතුරෙන් සිදුවන හානි, කැඩී බිඳී යාම , දරුණු කාලගුණ හේතු නිසා සිදුවන අලාභ හානි මේ යටතේ ආවරණය කෙරේ.

• සියළුම අවදානම් සහිත ආවරණය

ප්‍රමාදය හා නෛසර්ගික උපද්‍රව හැරෙන්නට වෙනත් ඕනෑම ආකාරයකින් සිදුවන අර්ද හෝ පූර්ණ අලාභ හානි මේ යටතේ හානිපූර්ණ කෙරේ.

පොදු වන්දිය

මුහුදු ගමනකදී කිසියම් උපද්‍රවයකට ගොදුරු වූ අවස්ථාවක නැව හා නැව් බඩු බේරා ගැනීමට නැව් පත් කටයුතු කරයි. ඇතැම් විට නැව සැහැල්ලු කිරීමට (බර අඩු කිරීමට) සිදු වේ. එවිට සමහර නැව් බඩු මුහුදට විසි කරනු ලැබේ. මේ නිසා සෙසු නැව් බඩු විනාශයට පත් නොවී බේරා ගැනීමට හැකි වේ.

මෙවැනි අවස්ථාවකදී නැව් බඩු හිමියන්ට තම බඩු වලට හානියක් සිදු නොවුනත් අන් අයගේ බඩු සඳහා දායක වීමට සිදු වේ. මෙසේ දායක වීම පොදු වන්දියයි.

➤ **මෝටර් රථ රක්ෂනය**

මෝටර් සෘජු රක්ෂනය යනු රථ වාහන අනතුරු වලින් මෝටර් රථයට , මෝටර් රථවල ගමන් කරන්නන්ට හා බාහිර පාර්ශ්වයන්ට සිදු විය හැකි හානි සඳහා වන්දි ලබා ගැනීමට රථ වාහන හිමියෙකු හා රක්ෂන සමාගමක් අතර ඇති කර ගන්නා එකඟතාවයයි.

මෝටර් රථ වාහන රක්ෂනය යටතේ ලබා ගත හැකි රක්ෂන ඔප්පු වර්ග පහත සඳහන් වේ.

❖ **විස්තීර්ණ රක්ෂන ඔප්පුව.**

මෙම රක්ෂණ ඔප්පුව මගින් අදාළ වාහනයට . වාහනයේ ගමන් ගන්නා මගීන්ට හා භාණ්ඩ වලට බාහිර පුද්ගලයන් හා දේපල වලට සිදුවන හානි ආවරණය කෙරේ.

❖ **දෙවන පාර්ශ්වීය ගිණි හා සොර බීය රක්ෂනය**

මෙම ඔප්පුව මගින් අදාළ වාහනයට ගින්නෙන් හා සොරකම් කිරීම් වලින් සිදුවන හානි වලට අමතරව බාහිර පුද්ගලයන්ට හා දේපල වලට සිදුවන හානි ආවරණය කෙරේ.

❖ **අවම තෙවන පාර්ශ්ව රක්ෂනය**

මෙම රක්ෂණය මගින් තෙවන පාර්ශ්වයට හා දේපල වලට සිදුවන හානි පමණක් ආවරණය වේ. ඒනැම මෝටර් රථයක් මහා මාර්ගයේ දාවනය කිරීමට අවම වශයෙන් මෙම රක්ෂන ඔප්පුව ලබා ගත යුතු වේ.

මෝටර් රථ රක්ෂනයේදී වාරිකය තීරණය කරනු ලබන සාධක.

- මෝටර් රථයේ වටිනාකම
- රක්ෂනය සඳහා ඇතුළත් කරන ආවරන
- මෝටර් රථය නිෂ්පාදනය කරන වර්ෂය සහ වර්ගය
- මෝටර් රථය යොදා ගනු ලබන කාලය

හිමිකම් නොපැමේ ප්‍රසාද දීමනාව

හිමිකම් නොපැමේ ප්‍රසාද දීමනාව යනු වාහනයේ රක්ෂණය වාර්ශිකව අළු කරන විට ගතවූ වර්ෂයේ අලාභයක් සඳහා වන්දියක් ඉල්ලා නොමැති නම් වාරිකයෙන් රක්ෂණ සමාගම විසින් අඩු කරනු මුදල් ප්‍රමාණයයි.

මෙම ප්‍රසාද දීමනාව මගින් රක්ෂකයා ගත හැකි වාසි පහත දැක්වේ.

- සුළු අලාභ වලදී වන්දි නොඉල්ලීමට රක්ෂිතයා පෙළඹීම.
- රක්ෂණය අළුත් කිරීමේදී වෙනත් රක්ෂණ ආයතනයක් වෙත යාම වළක්වාලීම හෙවත් අධෛර්යමත් වීම.
- මෙහෙයුම් වියදම් අඩු කරගත හැකි වීම.

සමූහ මෝටර් රථ රක්ෂණය

එකම පුද්ගලයෙකුට හෝ ආයතනයකට අයත් මෝටර් රථ සමූහයක් ඇති විට එම මෝටර් රථ සියල්ලක්ම එක් ඔප්පුවක් මගින් ආවරණය කරමින් රක්ෂකයා විසින් තනි රක්ෂණ ඔප්පුවක් නිකුත් කළ හොත් එය සමූහ මෝටර් රථ රක්ෂණය ලෙස හඳුන්වයි.

➤ **සේවා යෝජක වගකීම් රක්ෂණය**

තමන් යටතේ සේවය කරන සේවකයන්ට සේවයේ යෙදී සිටියදී සේවයේ යෙදීම හේතුවෙන් සිදුවන තුවාල සහ අසනීප හේතුවෙන් වන්දි ගෙවීමට සේව්‍යයන් විසින් ලබා ගන්නා රක්ෂණය මේ නමින් හඳුන්වයි.

➤ **මාර්ගස්ථ භාණ්ඩ රක්ෂණ ඔප්පුව**

ගොඩ බිමෙන් භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයේදී භාණ්ඩ වාහනයට පැට වූ අවස්ථාවේ සිට බාහු අවස්ථාව දක්වා සිදුවිය හැකි හානි ආවරණය කිරීමට මෙම රක්ෂණය ලබා ගනී.

➤ **මාර්ගස්ථ මුදල් රක්ෂණය**

එක් ස්ථානයක සිට තවත් ස්ථානයකට මුදල් රැගෙන යාමේදී සිදුවිය හැකි හානි ආවරණයට ලබා ගන්නා රක්ෂණය මාර්ගස්ථ මුදල් රක්ෂණයයි.

➤ **මහජන වගකීම් රක්ෂණය**

ව්‍යාපාරිකයන්ගෙන් මහජනතාවට සිදුවිය හැකි හානි ආවරණය කිරීමට ලබා ගන්නා රක්ෂණය මහජන වගකීම් රක්ෂණය වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ රක්ෂණ වෙළඳපොළ

ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ වෙළඳපොළ ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ මණ්ඩලය . රක්ෂණ සමාගම්, රක්ෂණ තැරැව් කරුවන් හා රක්ෂණ නියෝජිතයන්ගෙන් සමන්විත වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ රක්ෂණ කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීම , අදීක්ෂණය කිරීම සහ විදීමත් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ මණ්ඩලය පිහිටුවා ඇත. මෙම මණ්ඩලය පහත සඳහන් කාර්යයන් සිදු කරයි.

- 1 රක්ෂණ සමාගම් ලියාපදිංචි කිරීම.
- 2 රක්ෂණ තැරැව්කරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම.
- 3 රක්ෂණ සමාගම් වල ලියාපදිංචිය අත්හිටු වීම.
- 4 රක්ෂණ අරමුදල් ආයෝජනය පිළිබඳව කඩඉම් නියම් කිරීම.
- 5 රක්ෂණ කර්මාන්තය දිරිමත් කිරීම හා සංවර්ධනය කිරීම සඳහා රජයට උපදෙස් දීම.
- 6 රක්ෂණ සමාගම් සම්බන්ධයෙන් රජයේ පත්වන්නී හා වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- 7 රක්ෂණ සමාගම් වල උන්නතී සඳහා සෙස් බද්ධක් පැනවීම.

රක්ෂණ සමාගම්

රක්ෂණ සමාගම් යනු රක්ෂණ ව්‍යාපාර කටයුතු කරගෙන යාමට 2007 අංක 43 දරණ රක්ෂණ ක්‍රමාන්ත විදිමත් යටතේ ලියාපදිංචි කළ සමාගම්ය.

රක්ෂණ තැරැව්කරුවන්

තැරැව් ගාස්තුවක් , කොමිස් මුදලක් ලබා ගැනීමේ අරමුණින් රක්ෂණ ව්‍යාපාරය කරගෙන යාම පිණිස අතරමැදියෙකු ලෙස කටයුතු කරන්නා රක්ෂණ තැරැව්කාරයා

රක්ෂණ නියෝජිතයා

රක්ෂණ තැරැව්කරුවෙකු වෙත හෝ තැරැව්කරුවෙකු සමග නියෝජිත යෙකු වශයෙන් ලියාපදිංචි කර ඇති හා කොමිස් මුදලක් සැලකිල්ලට ගෙන ඒ ඒ රක්ෂණ කරුවන්ගේ තැරැව් සඳහා රක්ෂණ ව්‍යාපාරය ලබා ගන්නාවූ පුද්ගලයෙකු රක්ෂණ නියෝජිතයා වේ.

රක්ෂණ නියෝජිතයන් විසින් රක්ෂණයේ ඇති ප්‍රතිලාභ හඳුන්වා දී පුද්ගලයන් රක්ෂණයට පෙළඹවීම සහ රක්ෂිතයන්ට කලට වේලාවට රක්ෂණ ඔප්පු ලබා දීමට සහය වේ.

ජාතික රක්ෂණ භාරකාර අරමුදල

රක්ෂණ සමාගම වෙත සෙස් බද්ධක් පැනවීම කුලින් අරමුදලට මුදල් සැපයෙන අතර රක්ෂණ කරුවන්ට සිය වගකීම් පැහැර හැරීම හේතුවෙන් ඇතිවන අපහසුතා මගහරවා ඔප්පු හිමියන් ආරක්ෂා කිරීමට මෙම අරමුදල භාවිතා කරයි.

** රක්ෂණ ක්‍රම

01. ප්‍රාරක්ෂණය

ප්‍රාරක්ෂණය යනු උපදුරු රක්ෂණයේදී විශාල වටිනාකමක් සම්බන්ධයෙන් ඇති අවධානමක් කොටස් වශයෙන් වෙන්කර රක්ෂණ සමාගම් කිහිපයකට භාර දීමයි. අනතුරක් සිදු වූ විට භාරගත් අවදානමේ ප්‍රමාණයට ඒ ඒ රක්ෂණ සමාගම් වන්දි ගෙවයි.

02. ප්‍රතිරක්ෂණය

ප්‍රතිරක්ෂණය යනු රක්ෂණ සමාගම් විසින් භාරගන්නා ලද රක්ෂණ අවදානමක් එම ආයතනය විසින් තවත් රක්ෂණ සමාගමක හෝ රක්ෂණ සමාගම් කිහිපයක රක්ෂණය කිරීමයි. ප්‍රති රක්ෂණයෙන් රක්ෂිතයාට හිමිවන ප්‍රතිලාභ නම්

රක්ෂිත දේපල වලට හානියක් සිදු වූ විට ප්‍රති රක්ෂණ සමාගම විසින් රක්ෂකයාට වන්දි ගෙවීම නිසා රක්ෂණයට සිදුවන පාඩුව අවම වීමයි.

ප්‍රතිරක්ෂණය නිසා රක්ෂිතයාට හිමිවන වාසි

ප්‍රතිරක්ෂණය මගින් රක්ෂණ සමාගම් වල වගකීම විතැන් කළ හැකි නිසා රක්ෂිතයාගෙන් අයකරනු ලබන ලාභය අඩු මට්ටමක පැවතීම විශාල වටිනාකමක් ඇති දේපල ප්‍රති රක්ෂණය යටතේ රක්ෂණය කරන නිසා වන්දි ලැබෙන බවට සහතිකයක් ලැබීම.

03. ද්විත්ව රක්ෂණය

එකම දේපලක් හෝ වත්කමක් රක්ෂණ සමාගම් 2 ක හෝ වැඩි ගණනක රක්ෂණය කිරීම ද්විත්ව රක්ෂණයයි. ද්විත්ව රක්ෂණයේ දී හානි පූර්ණ මූලධර්මය යටතේ සිදුවන හානියට සරිලන වන්දියක් පමණක් ගෙවනු ලැබේ.

04. අධි රක්ෂණය

දේපලක හෝ වත්කමක නියමිත වටිනාකමට වඩා වැඩි අගයකට රක්ෂණය කිරීම අධි රක්ෂණයයි.

05. උභ රක්ෂණය

දේපලක හෝ වත්කමක නියමිත වටිනාකමට වඩා අඩු අගයකට රක්ෂණය කිරීම උභ රක්ෂණයයි.

දයාන්විත වන්දිය

රක්ෂණ ඔප්පුවක් හා සම්බන්ධව වන්දි ගෙවීම පිළිබඳ යම් ගැටළුකාරී තත්වයක් පැන නැගුණු අවස්ථාවක නීත්‍යානුකූල වශයෙන් වන්දි නොගෙවා සිටීමට හැකියාව පැවතියත් රක්ෂිතයා අභිසංක පාර්ශවයක් යැයි පවසා ඔහුට වන්දි ලබා දේ නම් එය දයාන්විත වන්දියක් වේ.

දයාන්විත වන්දියක් ලබා දෙන අවස්ථා නම්

රක්ෂණ නියෝජිතයෙකු විසින් රක්ෂිතයෙකුට ගිවිසුමට අදාළ කරුණු පිළිබඳ වැරදි අවබෝධයක් ලබා දුන් විට රක්ෂිතයා රක්ෂකයාගේ කොන්දේසි වැරදි ආකාරයට අවබෝධ කරගනී.